

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

LBRIS

We know
books

LITERA

*Mihaela Maria Guicin • Florina Despina Mihală
Mioara Dobre • Elena Ispas*

Religie

Cultul ortodox

Manual pentru clasa a VII-a

Ghid de utilizare a manualului	4
Prezentarea competențelor generale și a competențelor specifice	6
Dragul meu elev	7
Să ne reamintim din clasa a VI-a!	8
<i>Lucrăm împreună! Evaluare inițială</i>	9
UNITATEA 1. DUMNEZEU SE FACE CUNOSCUȚ OMULUI	13
• Viața omului și asemănarea cu Dumnezeu	14
• Lucrarea Duhului Sfânt în lume	18
• Pogorârea Duhului Sfânt la Cincizecime	22
• Sfintele Taine în viața creștinilor	26
• Darurile Duhului Sfânt	30
<i>Recapitulare</i>	34
<i>Lucrăm împreună! Evaluare</i>	35
UNITATEA 2. IUBIREA LUI DUMNEZEU ȘI RĂSPUNSUL OMULUI	37
• Credința în primele comunități creștine	38
• Comuniunea credincioșilor în Biserică	42
• Biserica – lăcaș de închinare și de sfințire a omului	46
• Biserica în istorie	50
<i>Recapitulare</i>	54
<i>Lucrăm împreună! Evaluare</i>	55
UNITATEA 3. VIAȚA CREȘTINULUI ÎMPREUNĂ CU SEMENII	57
• Manifestarea bucuriei în viața omului	58
• Frumosul în viața creștinului	62
• Prietenia și iubirea – valori pentru viață	66
<i>Recapitulare</i>	70
<i>Lucrăm împreună! Evaluare</i>	71
UNITATEA 4. VIAȚA COMUNITĂȚII ȘI SĂRBĂTORILE CREȘTINE	73
• Praznicele Împărătești	74
• Sărbătorile închinare Maicii Domnului și sfinților	78
<i>Recapitulare</i>	82
<i>Lucrăm împreună! Evaluare</i>	83
<i>Recapitulare finală</i>	85
<i>Lucrăm împreună! Evaluare finală</i>	88
ANEXE	
Lecturi, icoane, imagini	91

Dumnezeu Se face cunoscut omului

Iisus Hristos Pantocrator

- **Viața omului și asemănarea cu Dumnezeu**
- **Lucrarea Duhului Sfânt în lume**
- **Pogorârea Duhului Sfânt la Cincizecime**
- **Sfintele Taine în viața creștinilor**
- **Darurile Duhului Sfânt**

Și aceasta este viața veșnică: să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat și pe Iisus Hristos pe Care L-ai trimis.

(Ioan 17, 3)

Viața omului și asemănarea cu Dumnezeu

Icoană „Sfânta Treime la Stejarul Mamvri”

Prima carte a Sfintei Scripturi, *Facerea*, ne dezvăluie faptul că Dumnezeu a creat pământul cu toate bunătățile și frumusețile sale, pregătindu-l să devină locuință primitoare pentru om.

Niciuna dintre ființele pământului nu s-a bucurat de atâta atenție din partea Creatorului, precum omul. Unic și irepetabil, el poartă în sine **chipul lui Dumnezeu**, ceea ce înseamnă că a fost creat ca ființă care gândește, are sentimente, voință și libertate morală.

Primind aceste daruri, omul are misiunea să ajungă la **asemănarea cu Dumnezeu**. Adică prin efort personal și ajutat de El, să se apropie de **desăvârșire**. **Asemănarea cu Dumnezeu este o aspirație a omului.**

Dacă cineva dorește să ajungă la aceasta, trebuie să pornească de la „alfabetul” vieții religios-morale: **să creadă în Dumnezeu, să nu facă din acumularea de valori materiale scopul principal, ci să dobândească, să prețuiască și să cultive valori morale și spirituale, care sunt în același timp trăsături pozitive de caracter** – iubirea, respectul, cinstea, modestia, sinceritatea, altruismul, prietenia, curajul, cumpătarea, perseverența, ca să amintim doar câteva dintre ele.

Asemănarea cu Dumnezeu este posibilă, mai ales că Dumnezeu te ajută. Important este să începi, să te străduiești. „**Ceea ce este cu neputință la oameni este cu putință la Dumnezeu**” ne încurajează Mântuitorul. Dumnezeu nu obligă pe nimeni să Îi semene. El respectă voia liberă a omului. Ca să înțelegem mai bine, putem să facem o analogie cu viața de școlar: profesorul îi învață pe elevi regulile de bună-purtare, dar nu poate să îi oblige să le respecte, să le aplice. Elevii sunt răspunzători pentru consecințe.

Privind și reflectând la ceea ce se întâmplă în jurul nostru, putem afirma că viața este alcătuită din contraste: bine și rău, lumină și întuneric, adevăr și minciună, realizări și eșecuri, întâlniri și despărțiri, bucurii și tristeți; și lista poate continua. Pentru a ne bucura de cele bune și de folos, avem nevoie de ajutor, de îndrumare. Le primim de la Dumnezeu, de la îngerul păzitor, de la sfinți, de la părinții trupești și spirituali, de la rude, prieteni, colegi, alți oameni de bine. Printre aceștia, ar trebui să căutăm și să alegem, cu atenție, un model care să ne ghideze, să ne motiveze, să ne stimuleze, să ne ajute să creștem în viața de zi cu zi și în „urcușul” spre Dumnezeu.

Și cine poate să ne ajute mai mult, dacă nu Modelul Suprem, Domnul și Mântuitorul Iisus Hristos care a spus despre Sine „**Eu sunt Calea, Adevărul și Viața**”? (Ioan 14, 6)

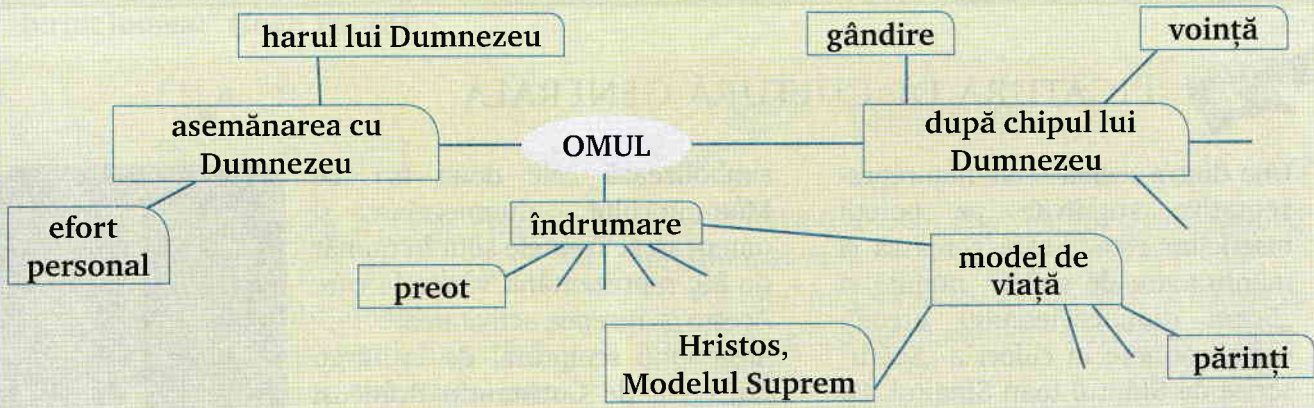
DICTIONAR DE TERMENI ȘI EXPRESII

- ✓ **desăvârșire** – ducere la bun sfârșit, îndeplinire, terminare, perfecțiune
- ✓ **altruism** – înclinare de a ajuta pe altul, de a se jertfi pentru aproapele său, pornire generoasă
- ✓ **analogie** – asemănare (parțială) între două sau mai multe noțiuni, obiecte, situații, fenomene

SINTETIZĂM LECȚIA

Pornind de la informațiile din text, completează pe caiet următoarea hartă conceptuală:


```

graph TD
    OMUL((OMUL)) --- H[harul lui Dumnezeu]
    OMUL --- D[după chipul lui Dumnezeu]
    OMUL --- I[îndrumare]
    H --- EP[efort personal]
    D --- G[gândire]
    D --- V[voință]
    I --- P[preot]
    I --- HS[Hristos, Modelul Suprem]
    D --- MV[model de viață]
    MV --- PA[părinți]
    
```


AFLĂM MAI MULT

Domnul Iisus Hristos avea încredere în tineri. De aceea mulți dintre ucenicii care L-au urmat erau tineri. Tineri erau și unii dintre ucenicii Sfântului Apostol Pavel: Tihic, Trofim, Terțiu, Timotei și Tit. Timotei a devenit episcop în Efes, iar Tit, episcop în Creta.

Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan, cel mai tânăr dintre apostoli, este acela căruia, pe cruce, Mântuitorul i-a încredințat-o pe Maica Domnului. „Femeie, iată fiul tău! Apoi a zis ucenicului: Iată mama ta! Și din ceasul acela ucenicul a luat-o la sine.” (Ioan 19, 26-27)

Sfântul Vasile cel Mare acordă, în scrierile sale, o importanță deosebită responsabilității pentru creșterea și educația copiilor. În celebra sa *Omilie către tineri*, îi sfătuiește pe tinerii creștini să aleagă cu discernământ din tot ceea ce mintea omenească și cultura universală au acumulat de-a lungul timpului și să culegă, precum albinele, doar polenul, lăsând deoparte ceea ce este dăunător sănătății lor morale.

PAS CU PAS

✓ Care este primul gând care îți vine în minte atunci când te gândești la asemănarea cu Dumnezeu?

✓ Alege să vorbești despre unul dintre părinții tăi spirituali.

• Numește-l și spune cum se implică în viața ta.

✓ Se împarte clasa în echipe de patru-cinci elevi. Profesorul are rol de observator. Componenții fiecărei echipe se consultă și notează cele mai importante șapte calități/ virtuți ale unui om considerat bun. După zece minute de discuții/negocieri, sunt prezentate calitățile identificate de fiecare echipă. Profesorul va cere fiecărei echipe să aleagă din cele șapte calități, trei pe care le consideră cele mai importante, iar la final, una singură. Se notează pe tablă calitățile ajunse „în finală”. Pe baza acestora, se alcătuieste o „definiție” a omului bun.

✓ Lucrează în pereche, cu colegul de bancă. În funcție de posibilități, consultați un DEX în format letric sau electronic. Găsiți împreună cel puțin trei înțeleșuri/sensuri ale cuvântului „CHIP” și alcătuiți câte un enunț cu fiecare. Căutați cât mai multe expresii în care se regăsește cuvântul.

• Prezentați colegilor ceea ce ați găsit voi și comparați cu ceea ce au realizat ceilalți.

✓ Desenează un cerc. Ca simbol, cercul reprezintă dragostea nesfârșită a lui Dumnezeu. Notează, în mijlocul cercului, cuvântul VIAȚA.

• Trasează, în jurul cercului, cât mai multe „raze” pe care să notezi cuvinte care sugerează, pentru tine, ideea de viață (de exemplu, CĂLĂTORIE).

• „Culege” o „rază” și argumentează alegerea.

PICĂTURA DE CULTURĂ GENERALĂ

✓ Una dintre scenele cele mai reprezentative zugrăvite pe pereții bisericilor este „Scara cerească și mântuitoare de suflet”, numită și „Scara dumnezeiescului urcuș”, o transpunere în culori a „Scării” scrise de Sfântul Ioan Sinaitul. Ea este pictată în pronaosul bisericilor mai vechi, în trapezele unor mănăstiri din Sfântul Munte Athos sau pe zidurile exterioare ale mai multor mănăstiri din nordul Moldovei. Analizate în detaliu, aceste reprezentări iconografice ale Scării pot fi considerate adevărate îndrumare de viață duhovnicească.

✓ Scara, simbol prezent în tradițiile spirituale ale lumii, capătă în creștinism o importanță aparte, fiind strâns legată de Persoana Fiului lui Dumnezeu. Cele două paralele care unesc pământul cu cerul

simbolizează cele două firi ale Mântuitorului – dumnezeiască și omenească. Treptele sunt în număr de 30, reprezentând vârsta la care Acesta își începea activitatea.

✓ Ansamblul sculptural de la Târgu Jiu, creat de Constantin Brâncuși și cunoscut și sub numele de Ansamblul monumental „Calea Eroilor”, este un omagiu adus eroilor căzuți în timpul Primului Război Mondial și cuprinde patru opere: „Masa Tăcerii”, „Aleea scaunelor”, „Poarta Sărutului” și „Coloana fără sfârșit”, cunoscută de majoritatea sub numele de „Coloana Infinitului”. Aceasta reprezintă un adevărat „testament spiritual” al artistului, simbolizând năzuința omului de a se apropia de Dumnezeu, prin urcuș duhovnicesc.

Coloana Infinitului

CUNOAȘTE-TE PE TINE ÎNSUȘII!

✓ **Discutați despre rolul modelelor în viață!**

- Pe parcursul lecției s-a vorbit despre importanța alegerii unui model de viață. În continuare, vor fi prezentate câteva repere/idei de sprijin/sfaturi de care să ții seama în alegerea modelului tău.

Trebuie să rămâi tu însuși, să nu copiezi stilul de viață al modelului!

✓ **Pași de urmat**

- Alege modelul!
- Analizează care sunt părțile tale negative, ce ai dori să schimbi cu ajutorul modelului ales.
- Stabilește unde/la ce vrei să ajungi, care sunt obiectivele tale, și alcătuește o listă.
- Gândește-te ce anume te atrage și te inspiră la persoana respectivă.

În alegerea modelului, trebuie să urmărești anumite **criterii**.

- Modelul trebuie să fie cineva cu un scop clar definit și care își cunoaște valoarea.
- Să nu fie altcineva decât este, să nu pretindă că este altceva decât în realitate.
- Să încurajeze să fii cât mai bun.
- Să fie un bun comunicator, blând și apropiat de oameni, să fie altruist și tolerant.
- Să fi muncit pentru rezultatele sale, iar succesul său să fie datorat pasiunii și perseverenței.

Ferește-te de false modele! Rămâi tu însuși, nu copia stilul de viață al modelului.

- **Și tu poți deveni model pentru ceilalți. Ce ar trebui să faci în acest sens?**
- **Nu te feri să îți alegi ca model una dintre persoanele sfinte! Ele sunt permanent lângă tine!**
- **Fii „următor” al Modelului Suprem, Domnul Hristos, Care ne îndeamnă „Îndrăzniți, Eu am biruit lumea!” (Ioan 16, 33)**

FILĂ DE
PORTOFOLIU

Analizează-te obiectiv și notează toate calitățile pe care crezi că le ai și care te pot ajuta în viață, în diferite situații.

Calitățile, numite și virtuți, sunt trăsături pozitive de caracter. Caracterul este cartea ta de vizită în relație cu Dumnezeu și cu oamenii.

Desenează un strugure. Notează virtuțile tale pe boabele de strugure. (Strugurele este un simbol creștin, reprezentând sufletul omenesc care, precum via, dacă este lucrat cu dăruire și atenție, ajunge să ofere nenumărate roade),

Arată-le tuturor! Ele sunt TU! Prețuiește-te, ești unic!

NU UITA!

• Omul a fost creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

• *Chipul lui Dumnezeu* se referă la prezența în om a gândirii, a sentimentelor, a voinței și a libertății morale.

• *Asemănarea omului cu Dumnezeu*, prin care tindem spre mântuire, presupune ajutor din partea lui Dumnezeu și efort personal.

• Pe parcursul vieții, pentru a ne bucura de cele bune și de folos, avem nevoie de ajutor și îndrumare de la: Dumnezeu, îngerul păzitor, sfinți, părinți trupești și spirituali, rude, prieteni, colegi, alți oameni de bine.

• Avem nevoie de modele care să ne ghideze, să ne motiveze în viața de zi cu zi și în „urcușul” spre Dumnezeu.

CUVÂNT PENTRU SUFLET

Nu putem să-L ajungem niciodată pe Dumnezeu, însă curajul de a călători spre El rămâne important. (Constantin Brâncuși)

*Tot ce e frumos și bun în lume e săvârșit de Tatăl prin Unul-Născut Fiul Său,
întru Duhul, care a plinit toate, în toți.*

(Sfântul Grigore de Nyssa)

Lucrarea Duhului Sfânt în lume

Duhul Sfânt este a treia Persoană a Sfintei Treimi; nu are început și nu are sfârșit; împreună cu Tatăl și cu Fiul a existat dintotdeauna, înainte de creație și S-a pogorât pe pământ la momentul rânduit.

De obicei, este invocat după Tatăl și după Fiul, nu pentru că este „mai mic” decât Aceștia, ci pentru că **orice lucrare a lui Dumnezeu pornește de la Tatăl, e înfăptuită de Fiul și desăvârșită de Duhul Sfânt.**

Lucrarea Duhului Sfânt începe la facerea lumii: „Duhul lui Dumnezeu se purta pe deasupra apelor” (Facerea 1,2), dar nu se oprește niciodată.

El este Acela care i-a ajutat pe primii oameni să înțeleagă rostul existenței lor, iar după păcatul strămoșesc le-a sădit în inimă speranța de mântuire. I-a dat încredere lui Avraam să urmeze îndemnul lui Dumnezeu de a pleca spre Țara Făgăduinței, i-a întărit pe patriarhi să păstreze vie credința într-un singur Dumnezeu, a grăit prin proroci „în multe rânduri și în multe chipuri” (Evrei 1,1), pregătind omenirea pentru venirea Mântuitorului.

Duhul Sfânt a fost prezent permanent în viața pământească a Domnului Hristos; la Buna Vestire, Îngerul Gavriil a dezvăluit cum Acesta avea să Se întrupeze din Fecioara Maria: „Duhul Sfânt Se va pogori peste tine”. (Luca 1,35); la Nașterea Domnului i-a călăuzit pe magi și a umplut de bucurie inima păstorilor; i-a insuflat pe dreptul Simeon și pe prorocița Ana să Îl recunoască și să mărturisească despre Pruncul Iisus că este Mântuitorul lumii; l-a luminat pe Ioan Botezătorul să vadă în persoana lui Iisus din Nazaret „Mielul lui Dumnezeu, Cel care ridică păcatul lumii” (Ioan 1,29).

La Botezul Domnului în apa Iordanului, Sfântul Duh S-a arătat în chip de porumbel (Marcu 1,10).

Când Domnul Iisus I-a învățat pe oameni și a săvârșit minuni, Duhul Sfânt L-a însoțit pretutindeni. Duhul Sfânt este Acela care i-a determinat pe pescari să asculte chemarea Domnului Hristos și să devină apostoli.

Martori la Schimbarea la Față a Mântuitorului în Muntele Tabor, Petru, Ioan și Iacov au fost umbriți de Duhul Sfânt care a coborât asupra lor ca un nor luminos (Matei 17,5; Marcu 9,7).

Să revenim acum la afirmația din începutul lecției, anume că Duhul Sfânt a existat dintotdeauna împreună cu Tatăl și cu Fiul și S-a arătat în lume la momentul potrivit.

Promisiunea făcută ucenicilor Săi de Mântuitorul, înainte de Patimile, moartea și Învierea Sa – „Eu voi ruga pe Tatăl și alt Mângâietor vă va da vouă, pentru ca în veac să rămână cu voi, Duhul Adevărului...” (Ioan 14, 16-17), s-a împlinit la Cincizecime, **scopul trimiterii Sale fiind acela de a continua opera de mântuire săvârșită de Fiul lui Dumnezeu.**

Icoană „Sfânta Treime la Stejarul Mamvri”

Prin prezența Duhului Sfânt, Hristos este astăzi cu noi ca atunci când a fost cu ucenicii Săi. Este uimitor să înțelegem că Duhul locuiește în noi și ne va arăta întotdeauna în ce privință nu suntem încă asemeni lui Hristos, dar și ceea ce putem face pentru a deveni urmăritori ai lui Hristos.

El produce schimbarea noastră în bine, ne sfințește viața, ne călăuzește și ne ajută să intrăm în comuniune cu Dumnezeu. Nimic nu se petrece în viața Bisericii fără Duhul Sfânt. „Acolo unde este Duhul Sfânt, acolo este Biserica” (Sfântul Irineu).

Biblia, *cartea prin excelență, cartea sfântă*, care conține în paginile sale revelația divină, gândul lui Dumnezeu despre lume și planul Său cu lumea, **a fost scrisă sub inspirația Duhului Sfânt.**

În tradiția liturgică și spirituală ortodoxă, orice rugăciune, taină, laudă sau slujbă începe cu invocarea Duhului Sfânt.

Importanța Sa este recunoscută de Biserică prin **rugăciunea „Împărate ceresc”**, care redă, pe scurt, toate însușirile celei de a Treia Persoane a Sfintei Treimi.

Se rostește la începutul celor mai multe slujbe, dar și înainte de a ne apuca de o lucrare, pentru a cere ajutorul Duhului Sfânt să ducem la bun-sfârșit ceea ce ne-am propus.

Duhul Sfânt **lucrează prin puterea binefăcătoare a harului divin.** Harul este o energie necreată, care se transmite prin Sfintele Taine, începând cu Sfânta Taină a Botezului și este **absolut necesar pentru dobândirea mântuirii.** Ne ridicăm la Dumnezeu prin credință și prin fapte bune, ca roade ale credinței; harul este darul lui Dumnezeu, mijlocul prin care Acesta coboară la noi pentru a ne putea, la rândul nostru, ridica la El.

Omul se mântuiește când harul, credința și faptele bune („condițiile mântuirii”) **lucrează împreună.** „Nici harul nu lucrează fără puterile naturale ale omului, nici omul nu poate lucra fără ajutorul și lucrarea harului” explică, pe înțelesul tuturor, Sfântul Maxim Mărturisitorul.

*Tetraevangheliarul
de la Putna
(1473)*

DICTIONAR DE TERMENI ȘI EXPRESII

- ✓ (momentul) **rânduit** – potrivit, hotărât, fixat, stabilit
- ✓ **a se pogori** – a coborî, a veni
- ✓ **a invoca** – a chema în ajutor (de obicei, divinitatea)
- ✓ **a desăvârși** – a duce la împlinire, a ajunge la forma deplină, completă, perfectă
- ✓ **revelație divină** – acțiunea prin care Dumnezeu descoperă voința Sa
- ✓ **inspirație** – acțiune specială a lui Dumnezeu prin care autorul este asistat pentru a scrie fără greșală și pentru a exprima corect, gândul lui Dumnezeu

SINTETIZĂM LECȚIA

Formulează răspunsuri pentru următoarele întrebări:

- ✓ Cine este Duhul Sfânt?
- ✓ Când a început lucrarea Sa în lume?
- ✓ Despre ce a grăit prin proroci?
- ✓ Cum și-a făcut Duhul Sfânt simțită prezența în viața pământească a Domnului Hristos la Buna Vestire, la Botezul în Râul Iordan, la Schimbarea la Față în Muntele Tabor?
- ✓ Ce promisiune le-a făcut apostolilor Domnul Iisus Hristos, înainte de Patimile, moartea și Învierea Sa?
- ✓ Ce este harul divin?
- ✓ Care sunt condițiile mântuirii?
- ✓ În ce rugăciune se regălesc, pe scurt, însușirile Duhului Sfânt?

PAS CU PAS

- Memorează rugăciunea „Împărate ceresc”. Rostește-o la începutul zilei, la intrarea în clasă, când începi un lucru, înaintea unui examen sau când ești copleșit de gânduri și de emoții.

- Ți propun să accesezi următoarea adresă: <https://www.youtube.com/watch?v=pX2d8me-bgRg>. Este un cuvânt de învățătură, iar în intervalul de timp dintre minutul 4 și 7:15 se face o referire foarte interesantă privind relația oameni-sfinți. „Știți cum e cu sfinții? În cerul lui Dumnezeu, totdeauna este «semnal». Nu cade niciodată «rețeaua». Nouă ni se mai termină bateriile...”

Audiază predica.

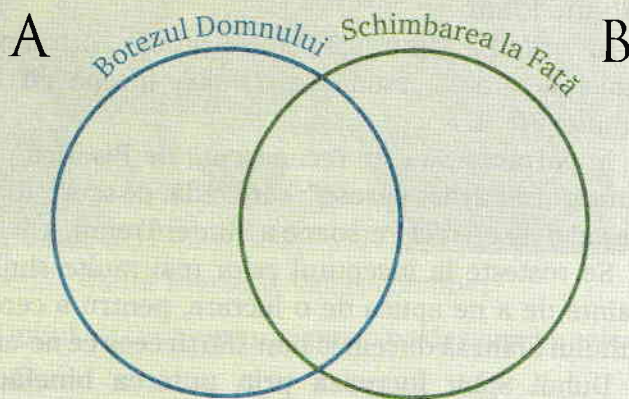
Reflectează! Comentează afirmația „Duhul Sfânt are totdeauna „acoperire” la telefonul „duhovnicesc”. Te regăsești?

- Împreună cu colegii tăi amenajează sala de clasă, astfel încât mesele, scaunele și alte obiecte la îndemână să se transforme în „obstacole”. Rând pe rând, legați la ochi, încercați să parcurgeți labirintul, la început singuri, apoi ghidați de vocea unui alt coleg. Când a fost mai ușor și când ați simțit o siguranță mai mare?

Scopul acestui exercițiu este de a conștientiza faptul că avem nevoie de un ghid în viața noastră. Duhul Sfânt este cel mai sigur „ghid”.

Dacă Îl ascultăm, este puțin probabil să ne „împiedicăm” în obstacolele vieții. Ne place să credem că deținem controlul și că simțurile noastre fizice ne sunt suficiente, dar Dumnezeu știe mai multe și mai bine decât noi, exact cum o persoană care vede poate să aleagă lucrurile mai bine decât una lipsită de vedere.

- Lucrează cu colegul de bancă; găsiți cel puțin trei asemănări și trei deosebiri între Botezul Domnului și Schimbarea la Față.

Aceasta este o diagramă Venn. În spațiul rezultat din suprapunerea cercurilor, notați asemănările dintre cele două praznice împărațești, iar în spațiile laterale, elementele distincte.

AFLĂM MAI MULT

ÎMPĂRATE CERESC – tâlcuirea atributelor Duhului Sfânt

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, Care pretutindenea ești și toate le plinești, Vistierul bunătăților și Dătătorule de viață, vino și Te sălășluiește întru noi, și ne curățește pe noi de toată întinăciunea, și mântuiește, Bunule, sufletele noastre. Amin.

Împărate ceresc – numit astfel în temeiul însușirilor Lui comune cu ale celorlalte două Persoane ale Sfintei Treimi.

Mângâietorule – rămâne în locul Mântuitorului, după Înălțarea Acestuia la Cer; îndrumă, încurajează, alină, mijlocește.

Duhul Adevărului – mărturisește despre dumnezeirea Fiului.

Care pretutindeni ești – este pretutindeni; exprimă atotprezența, ca atribut al lui Dumnezeu.

Toate le plinești – arată scopul trimiterii Sale în lume, desăvârșirea, împlinirea lucrării de mântuire.

Vistierul bunătăților – Duhul Sfânt este izvorul și rezervorul a tot binele și al curăției.

Dătătorule de viață – este Cel care dă viața spirituală și trupească.

- ✓ În icoane, Duhul Sfânt are diverse reprezentări: **înger** – în icoana Sfintei Treimi; **porumbel** – în icoana Botezului Domnului; **Picătura nor** – în icoana Schimbării la Față; **limbi de foc** – în icoana Cincizecimii.
- ✓ În biserici, în ziua de Rusalii (denumirea populară a Cincizecimii), se aduc frunze de nuc și flori de tei. După ce sunt sfințite, aceste ofrande se împart credincioșilor, ca simbol al limbilor de foc pogorâte asupra apostolilor. Tradiția spune că este bine ca ramurile verzi cu frunze de nuc și flori de tei să împodobească ferestrele casei și icoanele, având puteri protectoare și terapeutice.

Frescă „Duhul Sfânt”

CUNOAȘTE-TE PE TINE ÎNSUȚI!

Duhul Sfânt ne însoțește întreaga viață; ne ajută să ne schimbăm, să ne întoarcem la Tatăl Ceresc. Uneori ne trimite semnale:

STOP! Trebuie să te oprești din a face ceva nepotrivit, trebuie să (te) schimbi, să alegi altceva.

ATENȚIE! Încetinește, ai grijă, ești în pericol!

MERGI! Fă, acționează, fii! Mărturisește-L pe Hristos, transmite învățătura, fă fapte bune, ajută-i și pe alții să îți urmeze exemplul!

Fă un exercițiu de introspecție și prezintă câte o situație din viața ta în care a fost nevoie să alegi!

FILĂ DE
PORTOFOLIU

„Rodește unde ai fost răsădit!”

Prezintă, printr-o creație literară (maximum zece rânduri), care crezi că este lucrarea ta în lume la această vârstă, ajutat de Duhul Sfânt. Vei analiza, făcând referire la viața din familie, de la școală, din parohie.

Poți înfrumuseța prezentarea cu fotografii personale și cu desene.

NU UITA!

- **Duhul Sfânt este a treia Persoană a Sfintei Treimi;** nu are început și nu are sfârșit; împreună cu Tatăl și cu Fiul a existat dintotdeauna și S-a pogorât pe pământ la momentul rânduit.

- **Scopul trimiterii Sale este acela de a continua opera de mântuire săvârșită de Fiul lui Dumnezeu.**

- **Duhul Sfânt lucrează prin puterea binefăcătoare a harului divin.**

- **Omul se mântuiește când harul, credința și faptele bune lucrează împreună.**

CUVÂNT PENTRU SUFLET

Duhul să nu-L stingeți!
(I Tesaloniceni 5, 19)